

Dora Kaštrun

Ilustratorica

... ki lovi ideje kot metulje

Pri založbi VigeVageKnjige, ki se kot ena redkih v slovenskem prostoru posveča izdaji in širjenju zavesti o stripu in risoromanu, so ravnokar izšli *Žabci*, duhovit stripovski prvenec Dore Kaštrun (1994), magistrske študentke ilustracije na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani. Kaštrunovi se je z žabci zgodilo nekaj, o čemer bržkone potihoma sanja vsak mladi ustvarjalec – ni aktivno razmišljala o tem, da bi imela svojo knjigo, temveč jo je knjiga našla kar sama. Pred približno dvema letoma se je namreč prijavila na razpis omenjene založbe za postavljaljavo knjig, prijavi pa »za razvedrilni moment« priložila nekaj svojih žabjih ilustracij iz tistega časa. A ravno te so tako navdušile glavno in odgovorno urednico založbe, pesnico, publicistko in prevajalko Anjo Golob, da ji je predlagala, da pri njih izda kar samostojen strip. »Ko se je to zgodilo, sem najprej ostala brez besed, ker ne znam čisto takoj izraziti navdušenja, ampak potem je začelo prihajati za mano: seveda moraš imeti knjigo! Kot ilustratorica ne morem reči ne, če mi kdo ponudi 'zaresno' avtorsko knjigo. (smeh)«

Da se zdaj lahko pohvali, da je avtorica stripa – ilustratorke, ki se podpisujejo pod avtorske stripovske albume, so pri nas redka vrsta –, je še toliko bolj presenetljivo, ker si še do pred kratkim ni mislila, da se bo našla v stripovskem žanru. V osnovni šoli je narisala en sam kratek strip, potem pa se ves čas šolanja na srednji oblikovni šoli v Ljubljani, pa tudi pozneje, na prvi stopnji akademije, stripa ni dotaknila. Na študij ilustracije se je pravzaprav vpisovala z mislijo, da bo ilustrirala otroške knjige, kar sicer še vedno ostaja ena njenih želja – nič pa ne bi imela proti niti, če bi lahko ilustrirala naslovnico kakšne pesniške zbirke. »Šele med študijem sem ugotovila, da je ilustracija veliko več kot otroške risbe. Ko prideš s srednje šole na fakulteto študirat nekaj, kar te domnevno zanima, v bistvu še nimaš pojma, kaj pravzaprav študiraš. Šele med študijem začneš odkrivati različne možnosti.« Tako je malo pred diplomo ponovno odkrila tudi strip in risoroman (prvi, ki ga je prebrala, je bil zgodovinski hibridni risoroman *Izumi Huga Cabreta* Briana Selznicka, po katerem je bil posnet tudi film) ter se odločila, da bo prav to predmet njene diplome. Fascinira jo razmerje med sliko in tekstom v stripih in risoromanih. »Od zgodbe je odvisno, koliko lahko poveš z risbo in

kje mora biti besedilo. V *Izumih Huga Cabreta* na primer pride na nekaj strani slik malo manj strani besedila. Če je zgodba bolj poetična, jo je mogoče povedati tudi skoraj samo z risbo, v tem primeru ima risba veliko narativno moč. Pri *Žabcih* ali drugih duhovitih stripih pa ne bi šlo brez teksta. Sama imam najraje enakovredno kombinacijo enega in

drugega.«

Glavna junaka *Žabcev* sta, kakopak, žabca, ki občasno »pohengata« z ostalimi žabami in apatičnim pingvinom Markom. Žabca v nasprotju s pingvinom še nista povsem obupala nad svetom: marsikaj ju zanima, marsikaj zabava ali razjezi, znata pa najti tudi učinkovite načine za mirno sobivanje – tako kot najbrž vsak od nas. Žabje dogodivščine spremljamo v stripovskih pasicah: včasih v eni sami, ki bi lahko delovala tudi zunaj knjige, denimo v kakšnem časopisu ali kot poster na steni, včasih v mini zgodbi. Premišljeno sta narisana na pastelno roza ozadje, da njuna temno zelena barva še bolj izstopa. »Ideje za žabje situacije sem nabirala skoraj eno leto. Včasih tako, da sem se načrtno usedla nekam in razmišljala o vsem in ničemer hkrati, včasih pa so prišle spontano, na primer med pomivanjem posode ali pogovorom s prijatelji,« pravi ilustratorica. Stripi, ki so ji najljubši, so večinoma posledica tega zadnjega. »Ampak take ideje, ki se porodijo nenadoma, moraš hitro zapisati nekam, na primer v telefon, da jih ne pozabiš. Sicer izginejo tako hitro, kot so se pojavile. To je podobno kot lovljenje metuljkov. (smeh)«

Če ne bi bila ilustratorica, bi najbrž počela kaj v zvezi s športom, šport in risanje sta namreč dve stvari, ki sta ji od nekdaj šli najbolje, ne da bi ji bilo treba v to vlagati veliko truda. Idejo o študiju na Fakulteti za šport je hitro opustila, a ker izhaja iz zelo športne družine, je šport ostal pomemben del njenega življenja. Njena zadnja obsesija je kotalkanje, ki po popularnosti v sedemdesetih in osemdesetih letih prejšnjega stoletja prav ta hip doživlja revival. Pri Kaštrunovi ne gre za običajno kotalkanje, ampak za pravi pravcati adrenalinski šport, saj na kotalkah izvaja salte, obrate in ostale trike. Na začetku je velikokrat pristala na tleh, zdaj je tega manj, vseeno pa brez čelade in ščitnikov ne gre. Večinoma kotalka v skejt parkih, ki ji dajejo dovolj prostora in površin za omenjene adrenalinske podvige. Njen najljubši skejt park je bil sicer v Rogu, in čeprav še ni povsem prebolela razočaranja ob tem, da so ga podrli praktično čez noč, je zdaj na lovu za novimi lokacijami.

